

Povědomí o zdraví rostlin

Snaha posílit povědomí veřejnosti o obsahu a významu zejména preventivních opatření proti zavlékání a šíření rostlinných patogenů a škůdců rostlin je hlavním důvodem přijetí usnesení valného shromáždění OSN, na jehož základě je letošek vyhlášen Mezinárodním rokem zdraví rostlin. Uvedl to náměstek pro řízení sekce zemědělství a potravinářství Ministerstva zemědělství Jindřich Fialka minulý týden na tiskové konferenci v Praze s tím, že se připravuje celá řada akcí.

Zuzana Fialová

Podle Fialky ztráty vlivem chorob rostlin činí 220 bilionů amerických dolarů ročně, v důsledku invazních škůdců pak kolem 70 bilionů dolarů. Kvůli škodám, které působí, není totiž využito až 40 procent světové sklizně surovin pro výrobu potravin. Další třetina použitelných potravin padne za obětí světovému plýtvání. Podle Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (ÚKZÚZ) doporučení OSN akcentovat zejména rizika zavlékání škodlivých organismů do nových oblastí bude doplněno také národními tématy. V podmínkách ČR půjde například o kůrovcovou kalamitu, přemnožení hraboše polního, ale třeba také neustálé omezování dostupnosti účinných látek přípravků na ochrany rostlin v EU z důvodu přísnějších požadavků na ochranu zdraví lidí a životního prostředí, a s tím související omezení běžné ochrany rostlin a rostoucí rizika vzniku rezistence populací škodlivých organismů k účinným látkám přípravků. „Ministerstvo zemědě-

■ Klíčové informace

- Letošek byl vyhlášen Mezinárodním rokem zdraví rostlin.
- Cílem je posílit povědomí veřejnosti o obsahu a významu zejména preventivních opatření proti zavlékání a šíření rostlinných patogenů a škůdců rostlin.
- Ministerstvo zemědělství se už od roku 2013 řídí Národním akčním plánem k bezpečnému používání pesticidů v ČR.

ství se už od roku 2013 řídí Národním akčním plánem k bezpečnému používání pesticidů v ČR. Jeho opatření směřují k přiměřenému, bezpečnému a účinnému používání pesticidů. Významná část je přitom zaměřena na ochranu vod před rezidui pesticidů,“ podotkl Fialka. Nejvýraznějšími ukazateli znečištění podzemních vod porovnáním s limitními hodnotami jsou podle zprávy o stavu vodního hospodářství totiž pesticidy, zejména pak herbicidy používané pro ošetřování řepky, kukuřice a řepy, dále pak anorganické látky, organické látky a kovy, jako je baryum, mangan, arzen nebo kobalt. Náměstek připomněl, že Ministerstvo zemědělcům umožňuje čerpat podporu z dotačního programu na bio-

logickou ochranu jako náhradu chemické ochrany rostlin. V rámci Programu rozvoje venkova je omezené používání pesticidů podporováno ročně na více než 26 tisících hektarech zemědělské půdy. Česká republika je z hlediska spotřeby přípravků na ochranu rostlin v poslední třetině mezi evropskými státy, upozornil předseda České společnosti rostlinolékařské Vladimír Řehák. Například v Polsku je množství těchto přípravků podle něj násobně vyšší, přesto lidé v obchodech klidně sáhnou po tamních potravinách. K chystaným akcím Fialka uvedl, že například na jaře 2020 se bude konat v Římě konference ministrů zemědělství smluvních stran IPPC, která má projednat a schválit novou celosvětovou

strategii ochrany zdraví rostlin do roku 2030. V průběhu roku 2020 se mají prakticky ve všech světadílech konat desítky konferencí, setkání, seminářů a podobně s důrazem na propagaci zdraví rostlin. Významná pro Evropu bude zejména konference v říjnu 2020 ve finských Helsinkách s názvem Ochrana zdraví rostlin v měnícím se světě a 6. prosinec má být od roku 2021 každoročně slaven jako Mezinárodní den zdraví rostlin. Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ) chystá pak fotografickou soutěž s tematikou významu rostlin v přírodě a krajině. Bude vyhlášena v květnu a vyhodnocena v srpnu. Výstava vítězných fotografií pak bude v Národním zemědělském muzeu v Praze, při zahájení dvouleté výstavy Lékaři rostlin. „Naším společným cílem je šíření povědomí veřejnosti o rostlinolékařství, jeho výzkumu i rizicích, která představují škůdci a choroby rostlin nejen pro pěstované zemědělské plodiny, ale i veřejné a soukromé zeleně ve městech nebo obcích i ve volné přírodě,“ doplnil ředitel ÚKZÚZ Daniel Jurečka. ■